

Budjettiosasto
Rakenneyksikkö

Lapsikorotusten vaikutus työttömyysturvassa

- Arviot työttömyysturvan lapsikorotusten poiston (säästö työttömyysturvamenoista 200 milj. euroa) työllisyysvaikutuksista vaihtelevat laskentavan ja sovelletun jouston mukaan 9 000 – 23 000 työllisen välillä. Noin 10 000 lisätyöllisen työllisyysvaikutus on perusteltavissa molemmilla laskentatavoilla. Toisaalta arviot ovat tällöin jossain määrin konservatiivisia.

Työttömyysturvan lapsikorotusta maksetaan päivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan alle 18 vuotias lapsi. Lapsikorotuksen määrä on (20%:lla vuoden 2023 ajaksi tilapäisesti korotettu lapsikorotus on esitetty sulkeissa):

- Yhdestä lapsesta: 5,23 (6,28) euroa / pv
- Kahdesta lapsesta 7,68 (9,22) euroa / pv
- Kolmesta tai useammasta lapsesta 9,90 (11,88) euroa/pv

Työttömyyspäivärahaa ja lapsikorotusta maksetaan keskimäärin 21,5 päivältä kuukaudessa eli noin 112 (135) – 213 (255) euroa.

Lapsikorotusten poiston työllisyysvaikutuksia arvioidaan soveltamalla empiiristä tutkimustietoa työttömyysturvan korvausasteen muutosten vaikutuksista työttömyyden keston.

Arvioinnissa sovelletut tutkimukset:

Uusitalo & Verho (2010)¹ tarkastelevat Suomen vuoden 2003 ansioturvaudistusta (HE 115/2002), jossa pitkän työhistorian omaavien työntekijöiden eroraha poistettiin ja ansioturvan tasoa nostettiin ensimmäisen 150 etuuspäivän osalta (enimmäiskeston ollessa 500 päivää). Ansioturvan bruttokorvausaste nousi kirjoittajien mukaan mediaanihenkilöllä 53 prosentista 61 prosenttiin, mikä vastaa 8 prosenttiyksikön ja 15 prosentin nousua. Kirjoittajat havaitsevat, että muutos nosti uudelleentyöllistymiseen kestäväää aikaa (työttömyyden kesto) noin 12 prosentilla. Näistä tuloksista voidaan johtaa työttömyyden keston jousto bruttokorvausasteen suhteen: $0,12/0,15 = 0,8^2$. Tulos ei poikkea kansainvälisen tutkimuksen yleiskuvasta. Schmieler & Wachterin (2016)³ tarkastelemissa eurooppalaistutkimuksissa (tutkimuksen taulukko 2, paneeli A) mediaanijousto on 0,95.

¹ Uusitalo, R., & Verho, J. (2010). The effect of unemployment benefits on re-employment rates: Evidence from the Finnish unemployment insurance reform. *Labour Economics*, 17(4), 643-654.

² Tätä lukua sovellettaessa ei pyritä korjaamaan sitä, että tutkimuksessa bruttokorvausaste nousi vain ansiopäivärahakauden alkuvaiheessa. Mikäli bruttokorvausastetta olisi nostettu koko ansiopäivärahakauden ajalta, jousto olisi oletettavasti jonkin verran suurempi.

³ Schmieler, J. F., & Von Wachter, T. (2016). The effects of unemployment insurance benefits: New evidence and interpretation. *Annual Review of Economics*, 8, 547-581.

Kyyrä (2020)⁴ tarkastelee vuoden 2012 työmarkkinatuen korotuksen työllisyysvaikutuksia. Tutkimuksessa työttömyyden keston jouston bruttokorvasasteen suhteen arvioidaan olevan 0,4.

Lapsikorotusten poistaminen johtaisi noin 6-7 euron päivärahan alenemiseen niillä henkilöillä, jotka saavat lapsikorotusta. Tämä vastaa noin 10%:n muutosta ansiopäivärahaa saavien työttömyysetuuden tasossa ja 17%:n muutosta peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavien työttömyysetuuden tasossa. Soveltamalla ansiopäivärahan- ja peruspäivärahan saajiin joustoa 0,8 ja työmarkkinatuen saajiin joustoa 0,4 saadaan arvioiduksi työllisyysvaikutukseksi n. 9300 lisätyöllistä. Uusitalon ja Verhon (2010) tutkimuksessa arvioitu jousto voi poiketa keskimääräistä nuorempien työttömyysetuuden saajien työntarjonnan muutoksista. Hieman korkeammalla joustoestimaatilla (jousto = 1) arvio työllisyysvaikutuksesta olisi noin 10 700 lisätyöllistä.

Taulukko 1 Lapsikorotusta saaville maksetut työttömyysturvaetuuudet vuonna 2021 (Lähde: Kela)

	ANSIOPÄIVÄRAHA	PERUSPÄIVÄRAHA	TYÖMARKKINATUKI	YHTEENSÄ
SAAJAT VUODEN AIKANA	112 110	30 379	81 058	
SAAJAT (HENKILÖVUODET)	42 411	15 023	57 457	
YHTEENSÄ EUROA/PV	69,3	36,85	42,15	
- LAPSIKOROTUS	7,06	6,22	7,02	
LAPSIKOROTUKSEN POISTOSTA SEURAAVA KORVAUSASTEEN MUUTOS	10 %	17 %	17 %	
JOUSTO	0,8	0,8	0,4	
TYÖLLISYYSVAIKUTUS	3457	2029	3828	9313

Vaihtoehtoisesti työllisyysvaikutuksia voidaan arvioida soveltamalla osallistumisveroasteen muutoksia. Tällöin arvioinnissa hyödynnetään SISU-mikrosimulointimallia. Osallistumisveroasteet simuloidaan nykyisen- ja arvioitavan lainsäädännön mukaisesti. Hyödyntämällä tutkimustietoa osallistumisveroasteen muutoksen vaikutuksesta työllisten määrään, on mahdollista muodostaa arvio lapsikorotusten poiston vaikutuksesta työllisyyteen. Viimeaikaisemmissa arvioissa on sovellettu Suomen väestölle arvioitua joustoa 0,17⁵.

Muutos työllisyydessä lasketaan kertomalla keskimääräinen osallistumisveroasteen muutos tutkimuksesta saadun jouston ja työllisten lukumäärän kanssa. Esimerkiksi joustoilla 0,1 / 0,17 ja 0,25 laskettuna saadaan arvioksi

- $3,123 \text{ milj.} * 76,6\% * 0,1 * 3,87\% = 9\ 257 \text{ työllistä}$
- $3,123 \text{ milj.} * 76,6\% * 0,17 * 3,87\% = 15\ 738 \text{ työllistä}$
- $3,123 \text{ milj.} * 76,6\% * 0,25 * 3,87\% = 23\ 145 \text{ työllistä.}$

Lapsikorotusten poistolla olisi suhteellisen merkittävä vaikutus osallistumisveroasteisiin mistä johtuen arvio muodostuu erittäin herkäksi sovellettavan jouston valinnalle. Maltillisella oletuksella 0,1 suuruudesta joustosta,

⁴ Kyyrä, T. (2020). Labor market subsidy and unemployment exits. Talouspolitiikan arviointineuvoston taustaraportti.

⁵ Jäntti, M., Pirttilä, J., & Selin, H. (2015). Estimating labour supply elasticities based on cross-country micro data: A bridge between micro and macro estimates?. *Journal of Public Economics*, 127, 87-99.

tulokset ovat linjassa työttömyysturvan bruttokorvausasteen muutoksista lasketulla arviolla. Toisaalta myös suuremman joustoestimaatin käyttäminen voisi olla perusteltua. Korkeampaa joustoestimaattia voisi perustella esimerkiksi havainnolla siitä, että pienten lasten vanhempien joustoja on aika ajoin pidetty muita korkeampina (esim. [Elomäki ym. 2018](#) tai [Kosonen 2014](#)⁶).

⁶ Elomäki, Anna; Haataja, Anita; Kotamäki, Mauri; Kärkkäinen, Olli; Vaalavuo, Maria; Ylästalo, Hanna ([2018](#)): Tasa-arvoa talousarvioon – talousarvion sukupuolivaikutusten arviointi ja sukupuolittietoinen budjetointi. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 58/2018 sekä Kosonen, Tuomas ([2014](#)): To Work or Not to Work? The Effect of Childcare Subsidies on the Labour Supply of Parents. The B.E. Journal of Economic Analysis & Policy, De Gruyter, vol. 14(3), pages 1-32, July.